

Aan de informateur van de provincie Utrecht
De heer B. van Ojik
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

De Klomp, 11 april 2019

Onderwerp: Toekomstbestendige landgoederen

Geachte heer van Ojik,

Vereniging het Utrechts Particulier Grondbezit (UPG) behartigt de belangen van particuliere grondeigenaren in de Provincie Utrecht. Hun landgoederen en agrarische bedrijven leveren van oudsher een onmisbare bijdrage aan een groen en mooi Utrechts buitengebied met veel cultuurhistorische hoogtepunten. Het beschermen van natuur, biodiversiteit, cultureel erfgoed en een fraai landschap, het produceren van duurzaam voedsel, het geven van ruimte aan water en toegankelijkheid voor recreanten zijn hierin belangrijke onderwerpen. Door middel van deze brief willen we uw aandacht vragen voor enkele van de onderwerpen die voor onze leden spelen.

Wij hopen dat u deze informatie kunt gebruiken bij uw onderzoek naar de mogelijkheid om te komen tot een bestuursakkoord.

Omgevingsvisie en toekomstbestendig particulier grondbeheer

Grondeigenaren zijn zich bewust van hun verantwoordelijkheid en willen niets liever dan het buitengebied in goede staat doorgeven aan de volgende generatie. Maar dat kan alleen als eigenaren een adequate vergoeding ontvangen (al dan niet in natura) voor de maatschappelijke diensten die zij leveren.

Afgelopen jaar heeft het UPG meegedacht over de Omgevingsvisie en de 'Horizon Utrecht 2050', dat een beeld moet geven van de focus van de provincie op de langere termijn en de opgaven voor de toekomst. Vanuit het UPG willen wij de volgende punten extra bij u onder de aandacht brengen:

- Maak in het kader van klimaatadaptatie maximaal gebruik van de mogelijkheden die de inrichting en het beheer op particuliere terreinen bieden. Denk daarbij aan uitbreiding van het bosareaal met de juiste boomsoortkeuzen, het vasthouden van organische stoffen in de bodem en herstel van het hydrologisch systeem op regionaal niveau. Denk daarbij ook aan het benutten voor energieproductie van biomassa die uit het beheer voortkomt; maar plaats geen windmolens of zonne-energieparken in natuurlijke topgebieden als het Nationaal park Utrechtse Heuvelrug en Natura 2000-gebieden.
- Zet het grondbeleid van de provincie actief in om de identiteit, de kwaliteit en de robuustheid van particuliere landgoederen te bevorderen. Stel landgoederen in staat om door middel van grondtransacties/-ruil tot versterking van de buitenplaats-biotop te komen.
- Zorg voor een werkelijk integraal beleid op het terrein van infrastructuur en natuur. Denk hierin bijvoorbeeld aan het instellen van een maximumsnelheid van 60km/u in kerngebieden voor natuur zoals Nationaal Park, Natura 2000 en NNN.
- Zoek naar nieuwe of aanvullende overheidsinstrumenten om de natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten van particuliere eigendommen duurzaam te beschermen en te

behouden. Denk daarbij aan de mogelijkheid van het sluiten van convenanten door provincie en andere overheden met meerdere landgoederen in één gebied.

- Maak beleid voor het tegengaan van, en treedt handhavend op bij, niet-legale activiteiten die de kwaliteiten van het landelijk gebied ondermijnen. Zoek een oplossing voor niet-reële aansprakelijkheidsrisico's van terreinbeheerders als gevolg van recreatief gebruik van het buitengebied of van illegale activiteiten in het buitengebied.

Nationaal Park met draagvlak particuliere eigenaren

De provincie is voorstander van een (nieuw) Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. De particuliere natuurbeheerders staan open voor het idee. Van belang daarbij is wel dat de autonomie van de eigenaar gewaarborgd is, dat er een adequate aansprakelijkheidsregeling wordt ingesteld en dat er daadwerkelijk extra in het beheer van natuur en cultureel erfgoed wordt geïnvesteerd. Dat de recreatiedruk in het gebied zal toenemen is onvermijdelijk, maar dit mag niet betekenen dat, bijvoorbeeld door extra marketing, het gebied tot een soort pretpark verwordt. Ruimte is er voor recreatievormen die harmoniëren met de kwaliteiten van het gebied en deze recreatie zal gepaard moeten gaan met bescherming van kwetsbare natuurgebieden. Tevens zal er meer behoefte zijn aan handhaving en toezicht.

Watersysteembenadering doorvoeren in ruimtelijke ordening

Op het terrein van waterkwaliteit en –kwantiteit zijn er binnen de provincie Utrecht grote uitdagingen. Denk bijvoorbeeld aan het instandhouden van de waterbel onder de Heuvelrug, kwelherstel om verdroging te voorkomen en klimaatbestendigheid tegen verzilting en verzakking van de veenweide. Hiervoor is het noodzakelijk dat de watersysteembenadering daadwerkelijk wordt doorgevoerd in de ruimtelijke ordening van gemeenten en Provincie. Het is belangrijk dat de Provincie een sterk waterbeleid formuleert dat richting geeft aan gemeenten en bedrijfsleven hoe om te gaan met oppervlakte- en grondwater. Landgoederen willen ondersteund worden in het vasthouden van water in hun natuurgebieden en de bescherming van cultuurhistorische waterelementen als grachten, poelen, beken, eendenkooien, vennen en plassen. Ook zien zij graag een samenhangend beleid, maatregelenpakket en financieringsmogelijkheden voor projecten van Provincie, gemeenten en waterschappen.

Door middel van deze brief hebben wij een paar accenten willen leggen met het oog op de formatie en de toekomst van het buitengebied in de provincie Utrecht. Mocht u vragen hebben naar aanleiding van deze brief dan geven wij graag een nadere toelichting. Rest ons nog u veel succes te wensen met uw functie als informateur in Utrecht.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van het Utrechts Particulier Grondbezit
Arthur Kaspers, voorzitter